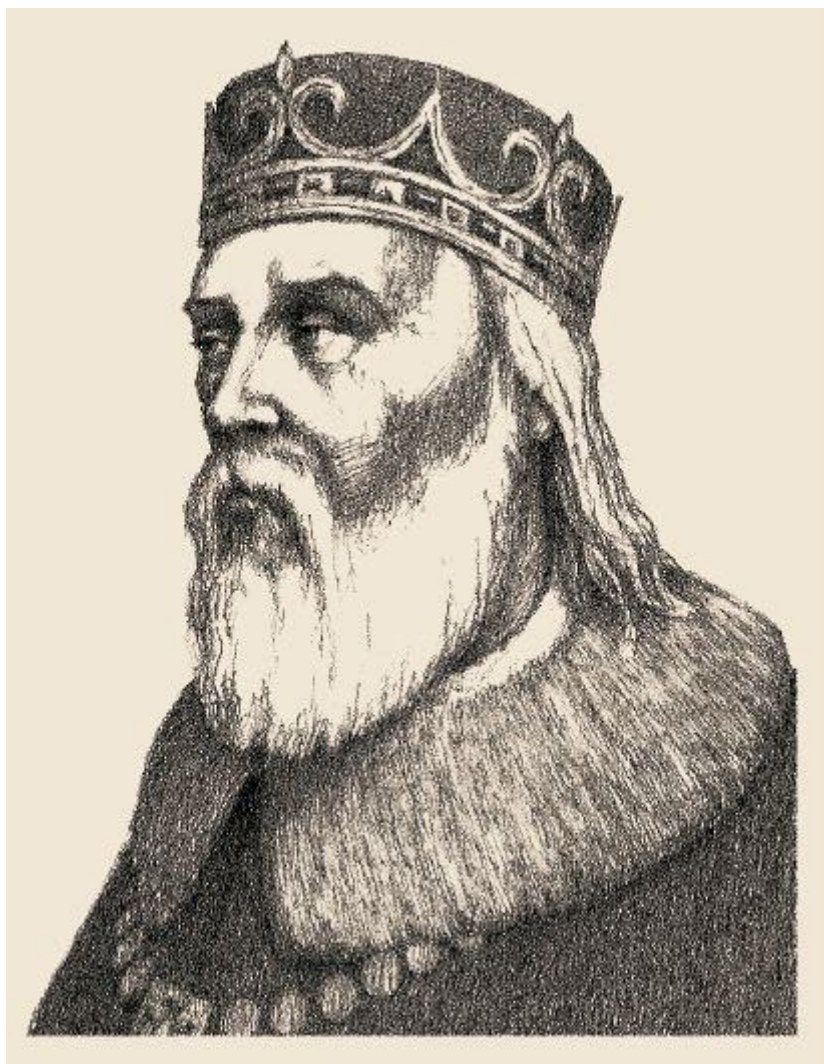

Ślązacy - PRZEMYSŁAW NOSZAK 1332/1336–1410

Urodził się pomiędzy 1332 a 1336 r., jako trzeci z kolei syn Kazimierza, księcia cieszyńskiego i Eufemii, księżniczki czerskiej. Dzięki temu, iż jego starsi bracia bądź poświęcili się karierze duchownej (Bolesław), bądź też umarli (Władysław), udało mu się objąć tron cieszyński po śmierci ojca. Z racji położenia księstwa i zależności książęta cieszyńscy byli w bliskich kontaktach w władcami czeskimi. Po śmierci najstarszego brata, Władysława, w 1355 r., Przemysław objął po nim stanowisko nadwornego sędziego króla czeskiego Karola IV Luksemburskiego. Niewątpliwie owe wpływy miały znaczenie przy decyzji władcy czeskiego, który przyznał księciu cieszyńskiemu kuratelę nad księstwem kozielsko- -bytomskim. Wzmacniając tę decyzję, Noszak wykupił za 4 tysiące grzywien od Mikołaja, księcia opawskiego Koźle, i ożenił się z księżniczką bytomską Elżbietą. Po wymarciu Piastów bytomskich, w wyniku układu z książętami oleśnickimi, zatwierdzonego przez króla czeskiego w 1369 r., Przemysław stał się także

właścicielem połowy księstwa bytomskiego.

Swoje sukcesy Noszak osiągał przede wszystkim dzięki wiernej służbie Luksemburczykom. Niewątpliwie owej służbie, ale i własnym talentom dyplomatycznym Przemysław zawdzięczał fakt, iż w końcu lat 60. XIV w. był jednym z najpotężniejszych władców na pograniczu śląsko-małopolskim, mając prócz swego księstwa we władaniu połowę Bytomia i część księstwa bytomskiego z Gliwicami, Toszkiem, Pyskowicami, Czeladzią i Siewierzem. W nagrodę za uwieńczoną sukcesem misję wyswatania Zygmunta Luksemburczyka z Marią, córką Ludwika Andegaweńskiego, Przemysław otrzymał obietnicę przejęcia księstwa oświęcimskiego po śmierci ówczesnego księcia Jana III; faktycznie przejął je w 1405 r.

Współpraca z Luksemburgami zaowocowała godnością głównego doradcy Wacława Luksemburczyka. W jego imieniu Przemysław Noszak posłował do Paryża, próbując uratować zagrożony sojusz czesko-francuski, odniósł sukces w rokowaniach z władcą Anglii, Ryszardem II, godził skłóconych profesorów uniwersytetu praskiego. W nagrodę otrzymał część księstwa głogowskiego (z połową Głogowa) i ścinawskiego. Jako „wikariusz państwa rzymskiego” odgrywał bardzo ważną rolę na terenie Rzeszy, prowadząc mediacje między skłóconymi książętami; natomiast w samych Czechach, podczas nieobecności króla w 1386 r. sprawował urząd gubernatora. Utrzymywał też poprawne kontakty z Władysławem Jagiełłą, który w osobie Przemysła widział postać gwarantującą mu spokój na granicy z Koroną. Dzięki dobrym stosunkom z królem Polski miał także kontakty z możnymi polskimi, co w 1397 r. zaowocowało przejęciem w zastaw od Spytka z Melsztyna dystryktu lublinieckiego, oleskiego i gorzowskiego.

Przemysław Noszak do końca pozostał dyplomata – zmarł w trakcie rokowań mających doprowadzić do pokoju między Zakonem Krzyżackim a Polską i Litwą, 24 maja 1410 r. Pochowano go w kościele dominikanów w Cieszynie, gdzie do dzisiaj można podziwiać jego nagrobek. Potomkowie tego najwybitniejszego z Piastów cieszyńskich wymarli dopiero w pierwszej połowie XVII w., ustępując miejsca Piastom legnicko-brzeskim, którzy przetrwali do końca tego wieku. Przydomek Noszak wziął się od choroby księcia, która trapiła go pod koniec życia; nie mogąc chodzić, był bowiem noszony w lektyce. (BCz)

http://www.edupedia.pl/words/index/show/564554_leksykon_postaci-przemyslaw_noszak.html

http://pl.wikipedia.org/wiki/Przemys%C5%82aw_I_Noszak, <http://www.poczec.com/noszak.htm> i wiele innych w internecie